

Arbetsplan KL 1

Kursledare Allmänlydnad

(cirka 100 tim)

för hundklubbar som använder kursmaterialet

ALLMÄNLYDNAD

(Kursbok + DVD + Utbildningsprogram
eller Arbetsplan 0 Valpkurs, **Arbetsplan 1 Grundkurs**,
Arbetsplan 2, 4, 5 och 6 fortsättningskurser).

Arbetsplanen är utformad enligt
Studiefrämjandets regler för studiecirkel.

Arbetsplanen följer ideologi och ämnesinnehåll i likhet med
SBKs allmänlydnadsinstruktörsutbildning.

I SBK-utbildningar kan denna arbetsplan
- om hundägarutbildningssektor och lärare finner det positivt -
användas som ett arbetsmaterial för deltagarna.

av
Inki Sjösten

© SRI Publication AB
2010

Arbetsplan för kursledare allmänlydnad

är anpassad för blivande kursledare som ska hålla sin första egna kurs - tillsammans med ledarkollega - efter kursmaterialet **ALLMÄNLYDNAD (bok + DVD + arbetsplan)**

Tanken är att fokusera på blivande kursmaterialet och förbereda deltagarna noga inför sin första kurs. Inköp av kurslitteratur minimeras och utöver **SRI:s böcker, arbetsplaner och videofilmer** (som används i kurserna på klubben) köps det in som intresserar deltagarna och som klubben har råd med. Se sid 4 om förslag till kursmaterial.

Boken och DVDn ALLMÄNLYDNAD 2009 och Utbildningsprogram Allmänlydnad alt. Arbetsplan 0/1 och 2 sätts i centrum vid denna utbildning. Målbildsträning som inlärningsform sätts i fokus eftersom kurserna efter grundutbildningen bygger på denna inlärningspedagogik.

Utbildningen kan bedrivas med **distansstöd** av mig - genom att jag **startar upp** och **avslutar** utbildningen och/eller kommer under utbildningens gång samt finns tillhands via telefon eller mail - genom en **ansvarig kursledare**.

Klubbar kan slå sig samman och ha en **gruppledare** på hemmaplan som håller i det praktiska och ser till att träffarna sker på rätt sätt och att denna arbetsplan för Kursledarutbildning följs.

Deltagarna studerar/arbetar således

- * **Enskilt:** Gör hemläxan, läser litteratur, ser video, tränar sin hund.
- * **Två och två/liten grupp:** Diskuterar det lästa, tränar tillsammans.
- * **Alla kursdeltagare tillsammans med kursledare och ev. lärare:** Avstämning, kunskapskontroll (t.ex. av läst litteratur), kunskapsförmedling, frågor, visningar, träning av allmänlydnad och näsarbete.

Denna kursplan ska ses som en **ram**. Det exakta innehållet måste anpassas till de blivande kursledarnas förkunskaper och övriga förutsättningar.

Sker utbildningen i en SBK-klubb ska SBK:s kursplan gälla som riktlinje. Denna kursledarutbildning kan användas som hjälp vid planering och genomförande av allmänlydnadsinstruktörsutbildningen.

/Inki Sjösten

Från kursdeltagare

till kursledare ....

med kurskoncept från SRI Publication AB

Förslag på utbildningsgång för att bli kursledare

1. GRUNDutbildning + 2. Fortsättningskurs ALLMÄNLYDNAD

De **blivande kursledarna** är ofta redan som kursdeltagare i grund- och fortsättningskurs initiativrika, träningsvilliga och hjälpsamma samt lyckas bra med de egna hundarna. Efter fortsättningskursen kan klubben tala med dem, som man tror kan bli bra kursledare. Första steget blir att vara medhjälpare.

Medhjälpare vid 1. GRUNDutbildning ALLMÄNLYDNAD

Medhjälparna samarbetar med erfarna kursledare, som låter dem växa in i ledarrollen efter förmåga. Vid en eller två kurser - kanske både grundkurs och fortsättningskurs - får medhjälparna inblick i hur det är att vara kursledare. Eftersom **kursbok, DVD och arbetsplaner** är bekanta sedan de egna kurserna, kan medhjälparna ofta vara till stor nytta vid kurserna.

Tävlingsförarutbildning - Lydnad I/Appellklass

Medhjälparna kan/bör - oavsett målet med utbildningen av de egna hundarna - delta vid en **tävlingsförarutbildning** för att skaffa sig kunskaper framför allt om **målbildsträning** vid tävlingsinriktad träning. Kursböckerna **TÄVLINGS-LYDNAD** med DVDn Tävlingslydnad 1 - Lydnad I-II och Arbetsplan 3 samt **BRUKSLYDNAD** med DVDn Appellklass lydnad och Arbetsbok AKL är dessutom bra att känna till om/när någon frågar om tävlingslydnad.

Spårning * Uppletande av föremål

SPÅRHUNDEN bör de blivande kursledarna vara väl förtrogna med - oavsett om de med de egna hundarna spårar för att nå tävlingsmål eller för aktivering. Boken **SÖKHUNDEN** vari Uppletande av föremål finns beskrivet och DVDn **Uppletande av föremål** för tävling eller som aktivering är också bra att känna till och ha tränat efter när kursledarutbildningen startar. Att läsa **RAPPORRHUNDEN** kompletterar kännedomen om SBK:s ”vanliga” bruksgrenar.

Kursledare

Personer med ovanstående förkunskaper och erfarenheter kommer att - efter utbildning - ge klubben bra kursledare - **om de i grunden är lämpliga som ledare**. Kursmaterialet **ALLMÄNLYDNAD** sätts i centrum vid kursledarutbildningen så att kursen blir en **förberedelse** - i alla avseenden - för den första egna valp- eller grundkursen i allmänlydnad.

Kursmaterial * Referenslitteratur * Diplom/Bevis

Köp in kurslitteratur direkt från SRI och/eller SBK.

till alla deltagare och lärare:

- * SRI:s förlagskatalog (*Gratis från SRI*)
- * Handbok för kursledare/A-M Folkesson (*SBK*)
- * Arbetsplan Kursledarutbildning 1 Allmänlydnad (*Gratis från SRI*)
- * Häfte Målbildsträning (*Gratis från SRI*)
- * DVD Målbildsträning (*Gratis till denna kurs*)
- * SBK:s Allmänlydnadspass och ev. SRI:s Hundförarbevis (*Gratis*)
- * Kurspaket ALLMÄNLYDNAD dvs bok med DVD samt Utbildningsprogram alt. Apl (0) 1 Grundutbildning och Arbetsplan 2 Fortsättningskurs
- * Frågebatteri AL 2009
- * Bok BRUKSLYDNAD med DVD (alt. TÄVLINGSLYDNAD med DVD)
- * Hälsoråd för hund (köps på Apoteket)
- * SPÅRHUNDEN
- * SÖKHUNDEN
- * Protokoll Mentalbeskrivning och Mentaltest

Köp in referenslitteratur och videofilmer

i några ex för hemlåning:

- * Studiecirkeln Idéer och metoder/Christersson,Levhin
- * Någon Lagbok ....
- * Någon bok om etologi
- * Mentalitetsboken (Blixt/Svartberg)
- * Bok TÄVLINGSLYDNAD + DVD (SRI)
- * Bok RAPPORTHUNDEN (SRI)
- * DVD Uppletande och Apportering
- * DVD Mentalbeskrivning Del 1 Presentation och Del 2 Utbildning
- * DVD Mentaltest 2007.

Diplom och kursbevis

- * Diplom finns att få hos SRI Publication AB.
- * Arrangeras denna utbildning invävd i SBK:s instruktörsutbildning beställes kursbevis från SBK via distrikten.

Projektarbetet för SBK-klubb genomförs enligt SBK:s kursplan.

Eftersom litteraturen är helt fokuserad till klubbens kursmaterial bör kursdeltagarna vid tillfälle och i eget intresse även studera den litteratur som nämns i SBK:s kursplan för allmänlydnadsinstruktör.

Utbildning för kursledare allmänlydnad - presentation

Mål

Kunna - tillsammans med ledarkollega/kurskamrat - hålla Grund- och Fortsättningskurs med hjälp av kursmaterialet ALLMÄNLYDNAD.

Måldokument

är SRI:s hundförarbevis 0, 1 och 2 resp. SBK:s allmänlydnadspass.

Krav för deltagande

Klubben avgör! Välj i första hand personer med god social kompetens som varit medhjälpare vid några kurser och som lyckats bra med allmänlydnaden på den egna hunden.

(För SBK-klubb som vill arrangera denna ledarutbildning gäller formella krav enligt officiella bestämmelser i Kursplan för allmänlydnadsinstruktör. Ring SBK:s kansli och fråga vad som gäller! Tel. 08 - 505 87500. Eller kolla SBK:s hemsida!)

Kursansvarig

Denna person - som bör vara en erfaren hundmänniska med pedagogisk kompetens och ha en god allmän hundkunskap - ska samordna och ansvara för utbildningen. Kunskap om organisationen är också viktig.

Expertmedverkan

Enligt kursledningens och deltagarnas önskemål. *Inki Sjösten* kan t.ex. medverka vid vissa tillfällen (t.ex. noggrant gå igenom målbildsträning samt förklara hur man bäst jobbar

efter arbetsplan) samt om man så vill följa kursen på distans via tel (0457-23009) och/eller mail inki@sripublication.se.

Kunskapsförmedlare

Förutsättningar och mål med kursledarutbildningen styr hur stora resurser man vill lägga på extern medverkan. Kanske kan alla lyssna till någon föreläsning som passar in i utbildningen - kanske om ledarutveckling och gruppinriktad utbildning. Eller göra gemensamma besök hos kennel, veterinär osv.

Cirkelledare/Gruppledare

Denna person ska vara kontaktman med den kursansvarige och meddela hur gruppen fungerar och utvecklas. Gruppledarens roll är viktig speciellt då kursansvarig inte deltar. Gruppledaren kan vara en av deltagarna i kursen som för närvarolista och ordnar med kringarran-gemangen - fika/mat mm. *Att vara gruppledare kan med fördel alternera mellan kursdeltagarna.* Vid distansutbildning håller gruppledarna kontakt med kursledaren/läraren.

Flera klubbar

Om flera klubbar deltar i utbildningen är det lämpligt med *en gruppledare från varje klubb* eftersom studierna kan bedrivas dels alla tillsammans och dels på hemmaklubben.

Omfattning och kursinnehåll

Cirka 100 tim. fördelade enligt passande planering beroende på vem som deltar i utbildningen. Tiden anpassas till deltagarnas förutsättningar, behov och önskemål förslagsvis enligt följande:

Pedagogik

- + Gruppinriktad utbildning - arbeta tillsammans efter komplett kursmaterial.
  - + Olika inlärningsstilar
  - + Lärandet och ledarrollen - i en studiecirkel
  - + Att vara förebild
  - + Gruppen och kursplanering - anpassning till individer (hundägare och hundar) i en grupp.
  - + Lektionsplanering/arbetsplan
  - + Tala inför grupp
  - + Motivation
  - + Miljö
  - + Kommunikation
  - + Social samvaro
  - + Synliggörande av människor
  - + Arbeta ideellt
  - + Utvärdering
- Sfr:** Studiecirkelmetodik

Hundkunskap

- + Vem är hunden? Analys av gruppens hundar. Hundens mentala egenskaper.
- + Skapa relation och kommunikation - grunderna för målbildsträning.
- + Valpkunskap (utvecklingsperioder, miljö, uppfödaransvar, sinnen, signaler och sociala beteenden - för anpassad inläring.

- + Inläring, målbildsträning - hundägarens kunskap och färdighet.
- + Ledarens färdigheter enligt SBK:s allmänlydnadspass (SRI:s hundförarbevis)
- + Träning av allmänlydnad - enligt AL-passet
- + Utbildningsprogram AL
- + Nosarbete, Aktivering - enligt Utbildningsprogrammet
- + Beteendeproblem (rädsla, aggression, stress, frustration, konflikt, kommunikation med hundägare)

Övrigt

- + Hundens ursprung (rasgrupper, raskunskap, individvariation mm)
- + Lagar och bestämmelser kring hundägandet.
- + Hundens skötsel.
- Friskvård, visitation, hantering, vaccinationer, sjukdomssymptom/åtgärder, hunden i bilen.
- + Organisationskunskap.
- SBK:s (SKK:s) organisation, sektorer och kommitéer, stadgar, verksamhet, dressyrpolicy (dokument).

Arbetsplan

Kursledare Allmänlydnad

Upplägget i denna arbetsplan är gjord i träffar om 3 - (4) tim (en kväll). Träffar kan slås ihop till 2 x 3 tim (kortdag) eller t.o.m. 3 x 3 tim om man vill hålla på från kl 8 till kl 16 någon dag med avbrott för fika och lunch.

Arbetsplanen behöver inte följas kronologiskt utan innehållet kan sammansättas enligt gruppens behov och intresse och övriga förutsättningar.

Gemensamt beslut fattas om vad som ska göras **enskilt, två och två** resp när **alla** ska träffas med kursledaren och när lärare eller extern medverkan ska ske.

Förberedelser inför träffarna sker förstås av deltagarna hemma enligt vad som står i arbetsplanen. Om någon deltagare är inaktiv eller kommer oförberedd till träffarna bör detta tas upp omedelbart, annars riskerar gruppen att få ett dåligt **samarbetsklimat**. En viktig uppgift för kursledaren.

Ju mer som läses/görs enskilt resp. två och två desto färre gånger måste alla träffas. **Vad passar denna grupp?**

Studiecirkel

Utbildningen bedrivs som studiecirkel och ska anmälas till **Studiefrämjandet i förväg**. Timmar som är gemensamma för deltagare från flera klubbar noteras separat p.g.a. bidragsregler inom Studiefrämjandet.

Projektarbete

Vid distansutbildning kan projektarbeten ingå i kursen t.ex. genom att två och två som "hemläxa" ansvarar för vissa träffar, som då är förberedda och presenteras på kursen för övriga deltagare.

För **SBK-klubb** gäller projektarbete som en utbildningskontroll (examensarbete) som bedöms av två lärare varav den ena ska vara kursledaren.

Diplom

Diplom som kursledare tilldelas den som varit närvarande och deltagit i utbildningen på ett tillfredsställande sätt. (För SBK-klubb gäller 80 % närvaro.) Kursansvarig avgör tillsammans med berörd klubb. Ev. kan godkännande ske efter genomförd kompletteringsutbildning.

SRI Publication AB tillhandahåller diplom. Beställ i god tid!

För SBK-klubb går detta via distriktet.

Mentor

När det är dags för den egna kursen bör varje **kursledare ha tillgång till en mentor** som kan stödja och hjälpa till om något händer på kursen. Mentorn ska vara positiv till kursmaterialet. Mentorn väljs av kursdeltagaren.

Kurspresentation/deltagarkontroll

Det kan vara klokt att samla alla blivande kursdeltagare till en **kurspresentation** - i god tid före kursens start - då man går igenom hur kursen är upplagd och så bestäms vilka tider och platser som passar.

Gruppen lär känna varandra och det är en bra start inför utbildningen.

Kanske någon vill avstå när man får veta omfång och tidsåtgång för kursen?

Kursplanering

Träff	Datum	Kl.	Ansvarig gruppledare	Övrigt
1	.....	.....	.....	.....
2	.....	.....	.....	.....
3	.....	.....	.....	.....
4	.....	.....	.....	.....
5	.....	.....	.....	.....
6	.....	.....	.....	.....
7	.....	.....	.....	.....
8	.....	.....	.....	.....
9	.....	.....	.....	.....
10	.....	.....	.....	.....
11	.....	.....	.....	.....
12	.....	.....	.....	.....
13	.....	.....	.....	.....
14	.....	.....	.....	.....
15	.....	.....	.....	.....
16	.....	.....	.....	.....
17	.....	.....	.....	.....
18	.....	.....	.....	.....
19	.....	.....	.....	.....
20	.....	.....	.....	.....
21	.....	.....	.....	.....
22	.....	.....	Sfr:s ledarutbildning	

KURSSTART

Introduktion. Förkunskaper.
Allmänlydnadskontroll.

Träff 1

(... x 45 min)

Kursansvarig

presenterar sig och hälsar **välkommen**.

Berättar även vilka övriga lärare eller resurspersoner som ska vara med vid denna utbildning.

Utbildningen presenteras kort.
Pedagogik - Hundkunskap - Övrigt.

Arbetsätt gruppinriktad utbildning.
Projektarbete. Examination. Diplom/bevis (se sid 5-7 i denna arbetsplan).

Deltagarna presenterar sig

om man inte känner varandra sedan tidigare. Nämn exempelvis namn, var man bor och varför man vill bli kursledare. Egna hundens namn, ras och ålder. Hundens positiva sidor + något valfritt som kan vara av allmänt intresse.

Deltagarna skriver/kontrollerar **namn- och adressuppgifter** på särskild närvarolista eller enligt annat arrangemang. Kopiera och dela ut! Lämnas även till Studieförbundet.

Denna arbetsplan för Kursledare Allmänlydnad delas ut.

Den bläddras igenom tillsammans. Innehåll och upplägg diskuteras.

Öppen diskussion om **förväntningar inför utbildningen**. Vad behöver man lära sig mera av? **Skriv upp på blädderblock** och **återkoppla** till detta under kursens gång och vid avslut-

ningen. Fyll i efterhand något kommer upp som är viktigt för utbildningen ... som att skriva en lista när man ska handla mat ...

Gör ett kurs(tid)schema

tillsammans eller gå igenom kursledarens förslag eller bestäm tider efterhand.

Dela ut ”obligatoriska” **kursmaterialet** till denna kurs. (Se förslag sid 4.) Var och en bläddrar igenom under cirka 10 min.

Visa upp referenslitteratur och DVDer.

*Kursledaren berättar om **arbetsättet** på denna kurs (Se även sid 6-7):*

* Vi **följer denna arbetsplan** så noga som möjligt men anpassar oss till deltagarnas förutsättningar.

* **Lärare/kursledare/extern föreläsare** håller vissa genomgångar, visar, instruerar och sammanfattar.

* Vi studerar och tränar **ensamma** hemma samt **två och två** samt **träffas vi alla** och samtalar, samarbetar och utvecklas **tillsammans**.

* Egna **hundar medtages** när så är lämpligt och okända hundar med förare kan vara ”träningsobjekt” om man vill pröva det före egna kursen.

Genomgång av förkunskaper (45 min)

Alla fyller i nu eller hemma. Tanken är att lära känna sig själv och veta (meddela kursledaren) vad man kan resp. tror man behöver lära sig mer om. Sidan kopieras och kursansvarige har den som utgångspunkt vid planering och genomförande av kursledarutbildningen.

Vad jag har varit med om i klubben:

Har varit medhjälpare vid .... st valkurs/nybörjarkurs Allmänlydnad.

Har varit medhjälpare vid .... st fortsättningskurs Allmänlydnad.

Har varit medhjälpare vid annan kurs/utbildning: .....

Har varit bitr. tävlingsledare vid .... st Lydnadsklassprov.

Har varit funktionär .... ggr vid Lydnadsklassprov (siffervisare mm)

Har sett lydnadsklass elit-prov .... ggr

Har sett lydnaden på bruksprov ... ggr

Har varit spårläggare på bruksprov .... ggr

Har varit sökfigurant eller sett ekipage i aktion på bruksprov i sök ....ggr

Har varit med på en rapporttävling ev. som funktionär .... ggr

Har sett en skyddshund i arbete på bruksprov ... ggr

Har sett agility och tagit reda på vad hinderna heter och vad sporten går ut på

Har ställt ut min hund: .....

Annat ”hunderi” jag sett/varit med om: .....

.....

Har sett MH-beskrivning och/eller Mentaltest i verkligheten ... ggr

Har deltagit i Studieförbundets Ledarutveckling 1 2 3 (Ringa in!)

Egna meriter Lydnadsklass: .....

Egna meriter bruksprov: .....

Har övrig utbildning inom hunderi: .....

.....

Har pedagogisk utbildning (t.ex. lärare): .....

.....
Skriv på extra blad om du inte får plats här!

Besvara följande frågor genom att ringa in en siffra. 1 = negativt, lite, nej
10 = positivt, mycket, ja

Kan jag uttrycka mig tydligt?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Kan jag tala högt?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Är jag glad för att tala?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Har jag lätt för att ta kontakt med andra människor?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Är jag en positiv människa?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Kan jag lyssna på andra människor?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Är jag punktlig och ordningssam?

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10

Vad behöver jag lära mig för att bli en bra kursledare? .....

.....

.....

Namn: ..... Datum: .....

Träning/kontroll av allmänlydnad med gruppens hundar (45 min)

Eftersom vi har olika förutsättningar attvisa upp en god allmänlydnad beroende på vår egen kunnsighet och hunden ålder och mentala status, väljer vi att träna allmänlydnad tillsammans denna första gång, så att det inte bara blir teori. De som måste förbättra sin allmänlydnad har det som en viktig uppgift under hela denna kurs.

Se eventuellt tillsammans DVDn Allmänlydnad 2009 avseende momenten i SBK:s allmänlydnadspass. Stoppa filmen efter varje moment och sätt betyg enligt "dagens status"! Välj att träna det som behövs mest!

Kursledaren leder träning av de valda momenten.

Plocka lämpliga övningar från Utbildningsprogrammet (är en sammanslagning av arbetsplanerna Valp, Grund och Fortsättning) och lämplig att använda vid denna utbildning.

Färdighetskontroll		Slutprov	
SRI:s Hundförarbevis 2 Godkänd 150 p Utmärkt 225 p (mogen nästa utb.steg.)		SBK:s Allmänlydnadspass Välj nivå för utdelning efter uppnådd poäng eller använd SBK:s dokument utan poäng.	
Betyg 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 (10 är bäst). Betyget multipliceras med koef. = poäng. Godkänd = 150 p. Redo för fortsatt stegring = 225 p. Koef.		Betyg ..... Poäng	
1. Kvarsittande med störning.	x 3		
Hunden ska kvarsitta 1-2 min. Föraren + tre olika störningar (folk, hundar, bollar ...) finns 10 m framför			
2. Möte med andra hundar på stig/gångväg (hunden i koppel)	x 4		
Möte med tre ekipage. Föraren avgör mötessättet.			
3. Sitta tyst i bil	x 1		
Hunden ska vara tyst när hundekipage passerar c. 5 m utanför bilen.			
4. Gå fint vid sidan/bakom	x 2		
Hunden följer vid sidan av föraren i slakt koppel/lös, när man går cirka 100 m.			
5. Hantering/visitation	x 2		
A. av föraren B. av annan person under cirka 2 min. Lika Steg 2 men under längre tid.			
6. Inkallande utan störning	x 1		
Lös hund tas från föraren. Inkallas min. 25 m från föraren.			
7. Inkallande med störning	x 5		
Hund i lina tas från föraren cirka 25 m. Tre av föraren valda störningar arrangeras (folk, hundar, bollar, mat...)			
8. Stoppkommando	x 6		
Hunden är lös. Intresserar sig för arrangerad störning c. 25 m bort. Stoppas via LIGG eller STANNA.			
9. Passivitetskontroll	x 2		
Hunden ska under 2 min. utan förarhjälp förhålla sig passiv. Gärna uppbunden 25 m från föraren.			
10. Nosaktivering	x 4		
Hunden har under kursen genomfört två olika nosaktiviteter t.ex. spår o uppletande av föremål.			
Rekommenderas till kurs:.....		Totalt 30 x 10 = 300 p.	
av .....underskrift			

Sammanställningsprotokoll för hel kurs finns på www.sripublication.se "Gratis för hundklubbar"

SBK:s Allmänlydnadspass

(SRI:s Färdighetskontroll 2) finns i arbetsplanerna Utbildningsprogram resp. Arbetsplan 2 (orange).

Välj övningar efter behov!	P ....
	P ....
Individuella övningar:	Gruppövningar:
I	G .....
I	G .....
I	G .....
I	G .....
Parövningar:	
P	Behövs mer samordnad allmänlydnadsträning? När? Var? Hur?
P	

PEDAGOGIK

Att vara kursledare

Träff 2

... x 45 min

Förberedelse enskilt:

Läs igenom Handbok för Kursledare
Markera det du vill samtala om/få
förtydligat när gruppen träffas.

Förbered nedanstående frågor två och två (Utgå från Utbildningsprogrammet)

* Vad ska vara förberett inför kurs-
starten?

Skriv ner det!

* Hur ska vi vara klädda som kursle-
dare?

Policy för klubben!

* Hur ska presentationen av delta-
garna göras?

Nämna några alternativ!

* Skriv upp vilka ordningsregler du
ska berätta om på din kurs?

Förbered två och två presentation av reglerna inför gruppen!

*Hur ska ni göra det? Tavlan? Bläd-
derblock? OH?*

Läs igenom punkterna under Övergri-
pande mål (se Utbildningsprogrammet).

**Förbered för presentation och att
kunna motivera ("sälj") kursmålet
med egna ord för övriga gruppen!**

* Vilka individuella mål kan delta-
garna väntas komma med? *Lista dem!*

Samtal inne alla tillsammans

(Läraren/ledaren bör vara pedagogiskt kunnig)

*Läraren går kort igenom vad som kan
vara bra att tänka på när man ska resa
sig upp/ställa sig framför och tala till
en grupp:*

- Ställ dig (sätt dig) framför gruppen
och var stilla. **Se** runt på alla delta-
garna. **Möt** deras blickar. Le gärna.

- Berätta **lugnt** vad du ska tala om
(skriv gärna upp ledorden på blädder-
blocket)

- **Tala högt och tydligt** och försök se
på alla då och då

- Gör **pauser** mellan varje avsnitt. Du
kan låta deltagarna småprata två och
två om vad som sagts. Du vilar då.

- När alla avsnitten är avhandlade gör
du en **sammanfattning** av det du
sagt.

- Avsluta

Nu till **dagens redovisning**. Läraren
fördelar uppgifterna.

*Redovisa inför kurskamraterna och
diskutera alternativ.*

Avsluta detta pedagogikpass med
sammanfattande samtal om innehål-
let i Handbok för Kursledare.

Avslutning

Syftet med denna introduktion om hur
vi lär oss agera tillsammans med en
grupp och framför den ska vi ta med
oss under hela utbildningen. Den
ovane ges förstås mest övningstid.

Generall hemläxa:

Läs noga igenom kursboken ALL-
MÄNLYDNAD och se på DVDn yt-
terligare en gång.

Vid träffarna om hundkunskap ska
Frågebatteriets frågor besvaras

HUNDKUNSKAP

Analys av gruppens hundar

Förberedelse enskilt - sett/läst:

- Videos Mentalbeskrivning Hund 1-2.
- Protokoll från MH (Mentalbeskrivning) och MT (Mentaltest)
- Läst den etologibok som valts
- Frågebatteriet kap 2.

Samtal inne

(Läraren bör vara mentaltestkunnig)

Genomgång av vad följande begrepp står för och vad man ska titta efter när analys av hundens personlighet ska göras. Jmfr med MH och MT-protokoll!

Socialitet

Lätthet/vilja att bilda nya tillfälliga grupper med hundar och/eller människor).

Social självkänsla

Självförtroende i sociala situationer. vid möten med hundar och människor.

Förighet/samarbetsförmåga

Samarbetsintresse, vilja att engagera sig i det föraren erbjuder.

Leklust

Svarar på lekinviter. Jmfr. fyrklöver.

Aggressivitet

Lättheten att bli arg.

Konflikttålighet

Förmåga att klara av motstridiga känslor/motivationer. Kan sortera

Träff 3

... x 45 min

mellan två positiva saker. Kan koncentrera sig - blir sällan frustrerad/stressad.

Hanteringsvana

Hunden accepterar fysisk hantering av sin förare (fasthållning, lyft).

Dominans

Hunden vill bestämma. Kan svara upp när den blir tillrättavisad. OBS! Resursförsvar (t.ex. vakta matskålen) är något annat.

Aktivitetsnivå

Graden av energi. Lätthet att komma igång. Snabba reaktioner.

Miljö känslighet

Ängslighet i nya miljöer. Anpassning till nya miljöer - "köpa läget". Kan visa passivitet eller överaktivitet.

Matintresse

Vad? Hur mycket?

Fyrklöveraktiviteter

Vad hunden gillar och vilken prioriteringen den har, säger också mycket om dess mentalitet/personlighet.

Lista vad vi - utifrån ovanstående rubriker - kanske kan utläsa under

- Sociala aktiviteten
- Mat/godisgivningen
- Jaktleken med två bollar
- Kampeken

Kolla mot listan när det görs ute!

Genomförande av analysen

(Taget ur SBK:s lärarhandledning för allmän-
lydnadsinstruktörskurs)

Dela upp i grupper om 3-4 hundar/
förare. En hund i taget studeras/ana-
lyseras. Fyll i ”protokoll” (Se spal-
ten till höger!) = underlag för sam-
manfattande diskussioner med hela
gruppen.

*Gör så här - som vi sedan gör på vår ”riktiga
kurs” - (tid 5 - 7 min per ekipage):*

1. Låt föraren lyfta hunden ur bilen.
Studera hur hunden upplever det!

2. Låt ekipaget gå fram till den tysta
gruppen. Föraren är också tyst. Hun-
den får göra som ”den själv vill” dvs.
dra, hoppa mm. Se bara på hunden!

3. Efter 20-30 sek hälsar gruppen på
hunden genom att sätta sig ner och
klappa och tala med den. Ev. vända
bort huvudet om hunden är osäker
osv.

4. Förare och hund placerar sig 10 m
från gruppen och föraren genomför
fyrklöveraktiviteterna med sin hund.

- **Social samvaro** (hunden klappas
och smeks och talas vänligt till).

- **Jaktlek.** Kopplet hålls av ledare
medan föraren rullar en boll i sidled
kort sträcka. När/om hunden tar den
rullas andra bollen åt andra hållet. Ev.
kan hunden lämna en boll för att få
den andra rullad. Anpassa!

- **Kamplek.** Mjuk trasa dras på mar-
ken. Hunden får ta tag i den och drag-

kamp inleds enligt hundens lust. Ef-
ter kort stund sägs *loss* och hunden
erbjuds godbit i utbyte mot trasan.

- **Mat/godis.** Hunden erbjuds två sor-
ters godbitar av ”okänd” person.

5. **Passivitet.** Förare + hund står stilla
i 1 minut. Inget sägs till hunden.

Enskilt: Fyll snabbt i protokollet di-
rekt efter varje hund. Föraren kan
även fylla i för sin egen hund! Mar-
kera olika för olika hundar eller ko-
piera parotokollet!

(1 Ej önskvärd kvalitet. 10 Önskvärd kvalitet)
Ringa in! Kopiera gärna upp ett papper per hund!

Socialitet 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Soc.självkänsla 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Samarbete 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Aggressivitet 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hanteringsvana 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Dominans 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Aktivitetsnivå 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Passivitet 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Miljö känslighet 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Fyrklövern:

Social samvaro 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Jaktlek 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kamplek 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Mat 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gruppen: När alla gruppens hundar
analyserats går vi in och sammanfat-
tar vad vi sett och vad vi vill berätta
för andra grupper.

Läraren förklarar ytterligare hur
man kan tolka olika saker man ser.

Berör begreppen: Farliga, rädda, fris-
ka/sjuka hundar. Problemförare.

HUNDKUNSKAP

Träff 4

... x 45 min

Åtgärder efter analysen
Relation hund och människa
Trygghet, samarbete, dominans
Pedagogik

Förberedelse enskilt

- Läs kap. 2, 6, 10 och 11 i ALL-MÄNLYDNAD. Frågebatteriet.
- Besvara frågor ur Frågebatteriet (läraren håller rätt på att alla frågor blir besvarade under kursen)
- Se igenom analysprotokollet för den egna hunden och skriv ner punkt för punkt hur den skulle kunna utvecklas genom din och omgivningens påverkan.
- Fundera även på övriga hundar du var med om att analysera och skriv ner sådana råd du måste lära dig ge dina kommande kursdeltagare. Var inriktad på att höra saker som du kanske skulle vilja förtränga ...

Samtal inne

(Läraren bör vara mentaltestkunnig)

Låt varje kursdeltagare få del av de råd, som övriga gruppen förberett sig på att ge dig. Råden kan vara rätt eller fel enligt din uppfattning. Undvik motargument - bara lyssna och säg ... ”Tack, det ska jag ta till mig”. Precis så som du vill ha det när du ger råd till dina kommande kursdeltagare.

Diskutera två och två och redovisa sedan för hela gruppen.

Påverkan

är något vi (eller annan) gör mot hunden - fysiskt eller psykiskt - som den kan uppfatta antingen positivt eller negativt.

A. Hur kan vi påverka hundar

- med dålig social självkänsla
- som har dålig hanteringsvana
- som har stor miljökänslighet

B. Hur kan vi påverka hundar

- som lätt blir aggressiva
- som ”svarar” sin förare vid tillrättavisning
- som har hög aktivitetsnivå och verkar bli stressade

C. Hur kan vi påverka hundar

- som inte vill/orkar ”ta emot” social belöning
- som inte vill leka med bollar
- som inte vill leka dragkamp
- som inte vill ha godbitar

Övning ute

Tidigare diskussion har säkert kommit in på relationen mellan hund och förare fast det bara skulle handla om HUND... För att få övning i att avläsa ett ekipage avseende relationen mellan förare och hund genomförs aktiviteter, där en hund + förare agerar medan övriga i gruppen ser på och analyserar inför kommande ”goda råd”-diskussionen.

*Agera omväxlande **hundekipage, instruktör** (som säger vad som ska göras) och **protokollförare**. Tid per ekipage cirka 8-10 min. Se nästa sida!*

Analys av relation - samarbete - dominans

1. Info om ekipagets vardag:

Ensam hemma, familj, fler hundar, rutiner, aktiviteter utöver träningen.

.....
.....

2. Förare + hund går runt (långt koppel) 5 - 10 m från gruppen.

Föraren säger hundens namn.

Reaktion? .....

Föraren säger dova ljud *baaabaaa*

Reaktion? .....

Föraren börjar säga höga ljud *tidilidi*.

Reaktion? .....

Föraren säger *kom* när hunden ser åt annat håll.

Reaktion? .....

3. Genomför fyrklöveraktiviteterna

enligt ALLMÄNLYDNAD sid 13-18.

Se hur föraren agerar och hur hunden svarar.

Verkar ekipaget ha kul tillsammans?

Samarbetar de? .....

Vem slutar aktiviteten först - föraren eller hunden? .....

Är hunden undergiven eller vågar den "släppa loss"? .....

Dominans? Kan föraren styra över (påbörja och avsluta) hundens aktiviteter? .....

.....

Vill hunden äga t.ex. bollarna eller kamptrasan? Vad betyder det? Kan det tränas bort till rimlig nivå? Hur?

.....

.....

.....

4. Framtiden

Alla relationer kan bli bättre. Vilka råd får du av din lärare och dina kurskamrater? Tacka och ta emot och använd de råd du gillar.

.....

.....

.....

.....

.....

Analys av okänt ekipage (vuxen hund)

Gör på samma sätt med ett okänt ekipage, som gruppen just gjort med sina egna hundar.

Låt två av er ta emot hundekipaget, förklara vad som ska ske och ge de instruktioner som behövs för att övningarna ska bli som ni tänkt.

Hela gruppen noterar och efter avslutade övningar ber ni hundägaren sätta hunden i bilen och återkomma till er om ... 10 minuter.

Låt två av er berätta för hundägaren vad ni sett. Beskriv. Förklara. Ge råd! Nu gäller det att hundägaren ska ta det på rätt sätt. Avsluta positivt.

Tacka och bjud ev. på kaffe om det passar in.

Sammanfattning

Vad har vi lärt oss idag? Ge spontana synpunkter på vad "som fastnat". Behövs mer av något om vi får tid över? .....

.....

HUNDKUNSKAP

Kommunikation. Relation.
Pedagogik.

Träff 5
... x 45 min

Förberedelse enskilt - passande avsnitt i böckerna - inför redovisning av hundars kroppsspråk och ljudspråk:

- ALLMÄNLYDNAD kap. 1-3
- Etologiboken sid .....
- Frågebatteriet kap 3

Lärare och deltagare går tillsammans igenom det som förberetts hemma *).

Två och två samarbetar under cirka 10 min för korta redovisningar om nedanstående.

Redovisa (två och två) en frågeställning åt gången framför övriga gruppen så "proffsigt" man förmår. Skriv gärna enkla "pratbubblor"!

1. Vilket visuellt kroppsspråk har hundar?

Beskriv vad vi kan se från huvud till svans. Visa gärna bilder eller hänvisa till böcker så att alla kan se vad som menas.

- Vad kan hunden tänkas säga till en annan hund med sitt kroppsspråk?

2. Vilket ljudspråk har hundar?

Beskriv vad vi kan höra.

- Vad kan hunden tänkas säga till en annan hund med sitt ljudspråk?

Försök komma ihåg detta när hundmöte studeras ute efter denna genomgång

Praktisk övning hundmöte (hane+tik):

Låt två hundägare (gärna okända) gå med sina hundar så att de möts plötsligt. Efter en stunds kontakt går förarna tysta på var sitt håll.

- Studera och registrera hundarnas signaler/beteenden när de möts.
- Vad säger hundarna till varandra?
- Vad gör hundarna när förarna går?

Praktisk övning hundägare+hund:

Låt hundägare + hund genomföra följande som gruppen studerar:

1. Föraren står tyst med stelt ansikte
2. Föraren står tyst och leende
3. Föraren är tyst men rör på kroppen
4. Förare (med stelt ansikte) och hund har ögonkontakt
5. Förare (med leende ansikte) och hund har ögonkontakt

Gå kort igenom (inne eller ute) tillsammans hela gruppen vad man sett.

3. Vårt språk - kropp och röst

Hur uppfattar de flesta hundar

- vår tystnad + stelt ansikte
- vår tystnad + leende
- vår tystnad + rörlig kropp
- ögonkontakt från oss med stelt ansikte
- ögonkontakt med leende från oss

På vilket sätt vi betar oss när hunden vill **dra sig från oss** (vi ger avstånds-

ökande signaler) resp. **närma sig oss**
(vi ger avståndsminskande signaler)
- **fysiskt** (vårt kroppsspråk) och **psy-**
kiskt (vårt talspråk).

4. Hur ska vi tolka hundens språk?
Utgå från beteendena under 1 och 2.
Säg att hunden gör samma beteenden
när den är tillsammans med oss.
- Hur kan de tolkas av hundägare/fa-
milj?
- Vid vilka beteenden kan hunden
visa dominans resp. undergivenhet?
- Vilka beteenden bör/kan vi tolka
som **lugnande signaler** dvs. hunden
vill säga ”ta det lugnt” - ”jag tycker
läget är lite jobbigt nu”.

Ytterligare att diskutera:
Under förberedelsearbetet hemma
kan du skriva ner dina funderingar
här:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Svåra ord inom hunderiet
Det finns olika benämningar i olika
böcker. Även om du inte exakt vet vad
de betyder så är det bra att känna igen
ordet, så att du inte blir ”ställd”.

Gå ev. igenom etologisk ordlista i
Tappers Etologiboken på sid 175.
Något nytt ord som kan vara bra att
komma ihåg kanske?

HUNDKUNSKAP

Valp. Pedagogik.

Träff 6 och 7

... x 45 min

Förberedelse enskilt

Läs noga igenom kap. 1, 6, och 8 i ALLMÄNLYDNAD.

- Kap. 5 och 10 i Etologiboken
- Hundens språk och flockliv sid .....
- SBK:s Arbetsplan Specialkurs Valp
- Apotekets Hälsoråd för hund
- Frågebatteriet kap. 6-7-8

Övning inne

Gå igenom tillsammans hur hemläxan har lästs och uppfattats. Viktigt att veta var information finns. Allt man inte komma ihåg ...

Speciellt av valpägareintresse

Samtala om

- Valpens utveckling hos **uppfödaren** och om blandras kontra renrasiga hundar.
- **Miljöträning**. När? Var? Hur?
- **Aktivering** av en liten valp - för mycket/för lite. Hur ska vi förmedla ”lagom”. Koppla till mentalitet/personlighet.
- **Mat** och utfodring är av stort intresse för nyblivna valpägare. Vad kan de tänkas fråga om?
- **Skötsel** av valp (visitation, vanliga åkommor, olycksfall, husapotek)
- **Goda vanor**. Vad är ett gott ”hundhem”?

Hur hanterar vi de vanligaste frågorna från en nybliven valpägare?

1. Lyssna intresserat
  2. Ställ motfrågor (innan du svarar) om
- valpens ras, ålder och personlighet

- ägarens förhållningssätt till sin valp
- familjesituationen (barn, andra husdjur mm)

Tänkbara frågor: Valpen

- är allmänt ängslig och försiktig
- vill inte vara ensam
- kissar inne fortfarande vid 5 mån
- flyr när den ser en främmande människa
- vill inte hälsa på främmande människor
- vill inte kela och mysa med familjemedlemmarna
- skäller och är orolig inne (ute)
- följer efter husse/matte vart de än går i lägenheten
- morrar, skäller, nafsar efter främmande människor
- hälsar intensivt på allt och alla (andra hundar och människor)
- skäller på andra hundar och vill dit
- biter i allt (koppel, pinnar, kläder och byxben)
- drar i kopplet
- springer efter allt som rör sig (bilar, joggare, cyklisterna mm)
- rymmer iväg så fort den kommer lös ute
- morrar mot husse/matte när den förbjuds något
- vad kan man lära en liten valp?
- varför är det viktigt med näsarbete?

Övning ute

Bjud in några valpägare och genomför analys enligt träff 2. Sammanfatta och avsluta.

HUNDKUNSKAP

Inläring. Pedagogik.

Träff 8
... x 45 min

Förberedelse enskilt

- Läs noga igenom kap. 4 i ALLMÄNLYDNAD
- Frågebatteriet kap. 4

Övning ute

Alla tränar två och två under 15 - 20 min. En agerar instruktör och en är elev med sin hund. Sedan byts rollerna. Några resultat visas upp inför hela gruppen..

1. Öva **avledning** ”mata hönsen” med hunden t.ex. när den ska tas ur bilen. Säg *KVAR* och kasta in några godbitar i bilen. Koppla hunden. Säg sedan *HOPP UT* och kasta några godbitar utanför bilen. Låt hunden få hoppa ut och äta dem. Kasta godbitar tills hunden har lugnat ner sig. Gå sedan långsamt dit ni ska. Ge hunden ytterligare några ”lugnande godbitar” om så behövs för harmonin.

2. Pröva **inlärningsordningen** med ett **helt nytt ord**. Lär t.ex. hunden att lägga sig ner från sittande på ordet *tomat* eller sätta sig upp från liggande på ordet *flaska*.

(Om det nya ordet inte tränas flera gånger glömmet hunden det. Därför är det inte ”farligt” att öva inlärningsordningen på detta sätt. Avsikten är att kunna visa våra kursdeltagare hur inlärningsordningen fungerar - hur hunden lär sig ett nytt ORD.)

Övning inne

- Återkoppling till övningen ute.

- *Redovisa* hemläxan inför gruppen på det sätt som du ska berätta för dina kommande kursdeltagare. Försök vara kortfattad. Kursledaren delar upp nedanstående avsnitt efter antal deltagare. Lotta avsnitten eller meddela dem i förväg.

Lämpliga avsnitt ur boken ALLMÄNLYDNAD:

1. Associativ inläring, positiv och negativ förstärkning (30-31)
2. Motivation (31-32)
3. Aktivitetsnivå vid inläring. Planering. (32-33)
4. God relation och förövningar (33)
5. Inlärningsordningen för **ORD-inläring** i sammandrag (sid 34)
6. Inläring: **Start. Ordet sägs**. Ett sinne i taget. (35)
7. Inläring: **Hjälp**. Hur tar man bort hjälpen?
8. Inläring: **Beröm**. Varför berömord före belöningen?
9. Inläring: **Belöning**. Variationer för olika hundar? Muta. Oregelbun-

den belöning - varför?

Mina anteckningar:

10. Inläring. **Slut.** Varför bör vi säga *SLUT*? Vad händer om vi inte gör det?

.....

.....

11. **Övning/ordkontroll.** Varför bör man inte upprepa ett kommandoord?

.....

12. **Störningsträning.** När-var-hur?

.....

13. **”Sagt ord gäller”.** När-var-hur?

.....

14. **Avledning.** Vad menas med ”mata hönsen”-övning? Syfte?

.....

.....

- *Samtala alla* kort om inläring enligt Etologiboken. Förstår alla innebörden av alla begrepp som nämns där? Hjälps åt att förstå och kom ihåg ***var du kan finna det om någon skulle fråga.***

.....

.....

.....

- Dessutom - vad är target och back chaining (baklängeskedjning)?

.....

.....

- Låt även kursledaren/läraren kort berätta om de kursböcker som används idag på klubbar runt om i landet, så att alla är bekanta med vad andra klubbar använder.

.....

.....

.....

Thorndikes effektlag

(fritt översatt):

”Beteenden som leder till trevligheter tenderar att upprepas medan beteenden, som inte leder till trevligheter eller till otrevliga upplevelser, tenderar att minska i vanlighet”.

.....

.....

.....

.....

.....

Vad lär vi oss av denna lag?

HUNDKUNSKAP

Inläring. Pedagogik.

Träff 9
... x 45 min

Förberedelse enskilt

- Läs igenom kap. 5 i ALLMÄNLYDNAD avseende visning.
- Fundera igenom hur vi ska tala med en kursdeltagare avseende målet med allmänlydnaden.
- Förbered visning av allm.orden
- Frågebatteriet kap. 5.

Övning inne

Jämför hemläxan två och två om vilka frågor man bör ställa till den nya kursdeltagaren avseende

- **Mål/Behov** av allmänlydnad beroende hur man lever och var man bor och varför man skaffat hund. Berör Maslows behovspyramid! (Se Utb.pr.)
- **Frågor om hunden** som är viktiga för resten av genomgången.
- **Nuläget** för kursdeltagaren och dess hund (frågor om självkännet)
- **Tid för träning** hemma - vilken medvetenhet om behov av tränings-tid har kursdeltagaren?

Öva två och två att presentera för en kursdeltagare de olika ord som efter inläring och träning leder till god allmänlydnad. Följ kursboken! Detta kommer någon att få presentera vid egna kursstarten efter denna kurs.

Byt mellan rollerna instruktör och att agera kursdeltagare. Ställ sådana frågor som presentationen förbättras av. Kursledaren sammanfattar och kompletterar med flera frågor som kan ställas.

Övning ute

Genomför visning av de 10 basorden (sid 49-50). Lotta, förbered och visa en och en om det inte gjorts hemma.

FIDO (hundens namn) : .....
BRA: .....
SLUT: .....
NEJ: .....
VARSÅGOD: .....
KOM: .....
SITT: .....
LIGG: .....
STANNA: .....
GÅ FINT: .....

Om gruppen så bestämmer genomförs även visning av orden:

HOPP IN, UT osv: .....
KORGEN: .....
SAKTA: .....
TYST: .....
SKALL: .....

Fortsatt övning

För dem som behöver hjälp med träning av sina allmänlydnadsord (och vem behöver inte det ...) avsätts tid för det nu direkt eller vid speciellt tillfälle.

Avslutning

Sammanfatta och organisera tid för egen allmänlydnadsträning. Det är viktigt att kunna visa med egen hund dvs. vad den bör kunna enligt sin ålder.

HUNDKUNSKAP

Inläring. Pedagogik.

Träff 10

.... x 45 min

Förberedelse enskilt

- Läs igenom kap. 5 i ALLMÄNLYDNAD
- Läs Utbildningsprogram betr. de praktiska övningarna

Övning inne

Jobba två och två och öva er i att förklara för era kommande kursdeltagare (som kanske tycker inläringen är svår att förstå).

Gå teoretiskt igenom inläring, övning/ordkontroll, störningsträning och "sagt ord gäller" för varje ord.

Övning ute

Gör **ordkontroll** för alla orden. Ge hunden cirka 3 sek betänktetid innan ni hjälper den till rätt handling. Alla ord ska belönas. Lotta om vilka ord som varje ekipage i gruppen ska kontrolleras i. **Iaktta noga att inga kropps rörelser föregår ordet.** Man kan t.ex. ha händerna bakom ryggen, så att hunden verkligen bara hör ORDET, lyder det och får sin belöning.

Ord Förare + hund

BRA: .....

SLUT: .....

NEJ: .....

VARSÅGOD: .....

KOM: .....

SITT: .....

LIGG: .....

STANNA: .....

GÅ FINT: .....

Övning inne

Sammanfatta - under fiket - den genomförda ordkontrollen och jämför hur ni belönat era hundar.

Pedagogik: Läraren går kort igenom hur instruktören bör leda en gruppövning avseende

- Gruppens placering (hur ska ekipagen stå, vad säger man?)
- Ge instruktioner högt och tydligt om vad och hur man ska träna
- Hur gruppen kommenderas att börja träna
- Hur gruppen kommenderas att avsluta träningen.
- Hur sammanfattar och avslutar man?
- .....

Övning ute

Störningsträning + "sagt ord gäller"

Ledare för gruppträningen bör vara den kursdeltagare som har minst erfarenhet av att leda gruppövning.

Genomför störningsträning av orden KOM och GÅ FINT dvs. mingelövningen resp. "slalom".

Genomför dominansträningen "sagt ord gäller" för ordet SITT.

Sammanfattning och avslutning

Reflektion och utvärdering av denna träff.

Skriv ner sådant som ska förbättras eller kommas ihåg!

HUNDKUNSKAP

Introduktion av projektarbete

*Utdrag ur SBK:s lärarhandledning.
I samband med genomförande av projektarbete för SBK ska AL-instruktör utgå från dokumentation som finns i lärarhandledningen.*

Projektarbete - planering

- **Två och två** kan samarbeta.
- Välj ut någon **hundägare** i klubben som behöver hjälp med något allmänlydnadsmoment. Kanske finns någon i klubbens kurskö som vill vara med.
- Välj **allmänlydnadsmoment** i samarbete med den utvalde hundägaren.
- Planera för **åtta träffar** med hundägaren.

Projektarbete - analys av projekt-hunden

- Genomför och dokumentera analysen av hunden (enligt träff 2).

Projektarbete - relationsbeskrivning av hund och hundägare

- Genomför och dokumentera relationen (enligt träff 3).

- Behöver relationen förändras? Hur ska hundägaren arbeta för att nå förändring? Dokumentera svaren.

Projektarbete - allmänlydnadsmoment (problembeteende)

- **Välj moment** ur Hundförarbevis 1 eller SBK:s allmänlydnadspass. Eller välj något annat som hundägaren vill ha hjälp med.

Träff 11

... x 45 min

- Gör en **projektplan** för de åtta träffarna avseende mål, delmål och tidsplan.
- Förbered för **träningsdagbok**, som ska skrivas tillsammans med hundägare. (Ska lämnas till examinererna)

Förslag på alternativt projektarbete (Kontakta distriktet så att projektarbetet får genomföras på detta sätt)

Två och två av kursdeltagarna genomför tillsammans en ”riktig” kurs med ”riktiga” kursdeltagare ur klubbens kurskö.

En erfaren kursledare är back up (mentor) och ska finnas tillhands under kurs tiden om det skulle behövas.

En mentor kan förstås finnas tillhands för flera kurser om de pågår samtidigt.

- * 6 - 8 deltagare per kurs.
- * Kursavgiften kan vara gratis eller
- * Kursmaterialet bok + Arbetsplan 1 ska alla deltagare köpa.
- * Medlemskap bör krävas av försäkringstekniska skäl.
- * Före och efter varje kurstillfälle ges tillfälle för kontakt mellan mentor och kursledare för avstämning och frågor.
- * Utvärdering sker tillsammans med kursdeltagarna (som bör veta om att kursledarparet är under utbildning).

HUNDKUNSKAP

Skapa vanor. Pedagogik.

Träff 12

.... x 45 min

Förberedelse enskilt

- Läs igenom kap. 7 i ALLMÄN-
LYDNAD
- Förbered orden för vardagslivet (se
nedan betr. sammanhanget)
- Frågebatteriet

Samtal inne

Gå igenom kap 7 och försök lista vilka **ord** som kan/bör användas för att styra hunden i vardagen för att **skapa de vanor** som gör hundägandet behagligt. Avsikten med denna diskussion är att tänka igenom hur vi konsekvent talar till/med vår hund utan att vi tänker ”nu ska vi träna”. Och utan att vi använder vårt kroppsspråk som kommando (vilket vi gärna gör utan att tänka).

* Eftersom varje ord ska ha sin målbild = belöningsituation kan lämplig belöningshandling tas med vid samtalet.

Vilket/vilka **ord** kan användas i följande sammanhang och hur ska det tränas/belönas för att fungera ”alltid”:

- Kring liggplatsen
- För tillåtna och förbjudna rum
- Vid matbordet
- Hunden ensam hemma
- Morgonvanorna
- Vid utfodring
- När vi kommer hem och går ut
- När det kommer besökare
- När barnens lekkamrater kommer
- När hunden är ute på tomten
- Vid den dagliga rastningen

- När hunden är okopplad under promenaden
- När hunden binds tillfälligt ute
- När hunden ska i/ur bilen
- När hunden ska vara kvar i bilen
- När hunden vill hälsa på människor
- När hunden vill hälsa på andra hundar
- När hunden är hos veterinären
- När barnen vill ”kommendera” hunden
- När det finns flera hundar i familjen

Övning inne

Öva/lär in några ord - enligt inlärningsordningen - som är användbara i vardagslivet med hunden. Öva med några av gruppens hundar.

T.ex.

- *KORGEN*. Lägg en filt i ett hörn och lär hunden gå dit på ordet *KORGEN* eller *FILTEN* om ordet *KORGEN* redan är ”upptaget”.

- *NER*. Sätt dig på en stol med något attraktivt på bordet nära dig. När hunden är på väg att hoppa upp i ditt knä eller på bordet säger du högt, tydligt och vänligt *NER* och motar ner hunden om den vill hoppa upp på dig/bordet. När hunden är på golvet säger du *BRA* och ger hunden en godbit. Öva tills hunden avstår från det intressanta och accepterar ditt *NER*, som den ju får belöning för.

- *KOM*. När hunden intresserar sig för någon störning (Arrangera!) säger du *KOM*. Hämta hunden och belöna - där du stod när du sade ordet - tills den kommer när du säger ordet.

Sammanfatta och avsluta.

HUNDKUNSKAP

Problembeteenden.

Träff 13

.... x 45 min

Förberedelse enskilt

- Läs igenom kap. 7, 10 och 11 i ALLMÄNLYDNAD
- Frågebatteriet kap. 7, 10-11

Initiativ

Gå tillsammans igenom rubrikerna i kap. 7, 10 och 11 i boken AL.

Samtala om följande:

- Hur kan en initiativrik hund agera i dessa sammanhang.
- Vilka problem kan uppstå - dvs. vilka frågor kommer vi att få på våra kommande kurser?

Svaren vi kommer att ge baseras på hur hundens beteende ska förändras genom att hundägaren agerar på annat sätt.

Gå igenom de vanligaste ”felen” en hundägare och dess familj kan tänkas ha. Vilken erfarenhet finns i gruppen?

Samtala och dela med er av era erfarenheter kring svarsförslag och om sättet att säga det till hundägaren.

Stress

Hundar betar sig inte alltid ”som det står i boken” ... Berätta för varandra vad ni läst om stress i de olika böckerna.

Utgå från det som står i klubbens nybörjarkursbok - ALLMÄNLYD-

NAD sid 145-146. Sedan är det förstas bra att kunna lite mer, som ytterligare förtydligar. Var dock försiktig att använda ordet stress. Ibland är hundar högt motiverade utan att vara stressade. Ibland är de oroliga i en dålig relation med sin förare och felpresterar därför.

Samtala om följande påståenden:

- En stressad hund felpresterar och når därför inte målet.
- En högmotiverad hund reagerar rätt och når målet.

Mentala variationer hos hundar

Gå tillbaka till träff 2 och 3 (analys av hunds beteende) och samtala utifrån det om

- Rädsla
- Aggression
- Stress
- Frustration
- Konfliktbeteenden

Lösa problem ...

Samtala om följande påstående:

Så fort ordet problem nämns ”spotas det ut” bums och ersätts med ”ta om det från början” dvs. arbeta med att förbättra/ändra /justera

- **Relation**
- **Ordinlärning**
- **Övning/ordkontroll**
- **Störningsträning**
- **”Sagt ord gäller”**

PEDAGOGIK

Arbeta med arbetsplan

Träff 14

.... x 45 min

Förberedelse enskilt

- Läs igenom - Utbildningsprogram
- Arbetsplan 0 resp. Arbetsplan 1
- Arbetsplan 2 - Forts.kurs allmänlydn.
- Arbetsplan AllAktiv
- Arbetsplan 4 - Forts.kurs Bruks spår

Att hålla kurs med bok + arbetsplan + DVD

* Hur ska dina kommande kursdeltagare arbeta med bok + arbetsplan + DVD? Öva att motivera arbets sättet!

* Varför är det viktigt att sitta ner tillsammans och samtala om hundträning *innan* man går ut och tränar? Öva på hur det ska sägas för dina kommande kursdeltagare!

* Varför ska alla deltagare läsa hemma inför varje träff? Hur ska du motivera dina kursdeltagare att läsa hemma?

Skriv ner argument!

* På vilket sätt kan du kontrollera att deltagarna "gjort hemläxan" Utan att de känner sig påhoppade?

Skriv ner frågeställningar mm!

* Vad krävs av dig och kursdeltagarna för att din kurs ska bli lyckad?

Skriv ner några punkter nu. Fyll i mera senare under denna utbildning!

Kursutbud - arbetsplaner

Samtala om Utb.pr., Arbetsplan 0, 1,

2 och 4 ur följande aspekter:

- Pedagogik
- Hemläxor/fylla-i-övningar
- Diskussioner i gruppen
- Träning ute
- enskilt
- två och två
- alla tillsammans under instruktörens ledning

Fördelar med arbetsplan

Samtala om fördelar med s.k. komplett kursmaterial sett ur synvinkeln

- Klubbens
- Kursdeltagarens
- Instruktörens

Olika viljor i en klubb

Klubbar har ofta instruktörer från olika tidsepoker. Deras kunskaper och färdigheter är självklara och rätta för dem.

Hur skulle ni vilja att klubben hjälpte er "nybakade instruktörer" med förståelse för det sätt, som ni nu håller på att lära er genomföra kurser på?

Hur bildas ett samarbetsklimat?

Studiefrämjandet

Vid något tillfälle under kursen bör vi berätta om Studiefrämjandet. Förklara att studiecirkeln ytterst syftar till folkbildning och "träning" i demokratiska spelregler.

Be gärna Studiefrämjandet om info!

PEDAGOGIK

Motivation (Maslow)
Studiecirkelmetodik
Planering - Tala inför grupp

Idé från SBK:s lärarhandledning

Förberedelse enskilt

- Läs igenom boken Studiecirkeln av Christenson och Levihn om ni valt så

Motivation

Samtala kring

- Vad är kunskap? Veta? Göra?
- Hur lär man sig? Jämför mellan att läsa, se visning, pröva själv osv.
- Vilken kan hundägarens motivation att gå kurs vara?
- Hur kan vi ge feedback? Uppmuntran? Skillnad mellan orden?
- Tolka Moslows behovspyramid!
- Vad har vi för nytt av den?

Studiecirkelmetodik

- Jämför kurs med auktoritär ledare och studiecirkel?
- Vilka styrkor och svagheter har en studiecirkel?
- Kursledarens roll i cirkeln?
- Vad innebär folkbildning?

Aktivt lyssnande

Samtala om följande:

- Hur uppträder en aktivt lyssnande person?
- Hur gör denna grupp avseende ett aktivt lyssnande? Självkänedom ...
- Kan alla göra sig hörda i denna grupp? är det viktigt?
- Blir olika åsikter accepterade i denna grupp? Hur märks det?

Träff 15

.... x 45 min

- Är det något vi ska ändra på i vår grupp för att öva oss?

Övning i aktivt lyssnande

Öva tre och tre.

Person A berättar under tre minuter om hur denne tränar sin egen hund i momentet fritt följ.

Person B lyssnar aktivt och ställer frågor för att förstå

Person C iakttar och noterar hur B uppträder.

Utvärdering: C berättar om sina iakttagelser. A berättar om hur hon uppfattade lyssnaren och B berättar om hur det är att lyssna aktivt.

Byt roller och ämne så att alla vara A, B och C.

Att ställa frågor

Öva två och två. Byt roller!

A påstår t.ex. "Min hund är arg på andra hundar"

B frågar "På vilket sätt agerar din hund då?"

A svarar: ...

B frågar vidare ... osv.

Vad lär vi av detta?

Ledarstilar

Samtala om följande:

- Ledare kontra chef
- Auktoritet kontra auktoritär ledare
- "Låt-gå"-ledare
- Situationsanpassat ledarskap
- Definiera ledarrollen i en cirkel

Problem i en grupp

Samtala kring detta. Vem hjälper mig?

Kursplanering.

Se arbetsplanerna. Notera eventuella avvikelser!

Lektionsplanering

Det kan bli aktuellt att framföra något utanför kursen och då ska vi tänka/planera för följande ”block”:

Inledning - Avhandling - Sammanfattning/Avslutning

Tala inför grupp

Vi har redan övat en del på det. Här kommer ytterligare saker att tänka på för att förbättra sig.

Samtala om

- Åhörare upplever 60% genom kroppsspråket, 30 % genom rösten och 10 % genom de ord som sägs
- Kroppsspråk
- Kroppsställning (stå - sitta)
- Ansiktsuttryck (se glad ut)
- Närhet eller avstånd till gruppen
- Rösten (tala högt och tydligt)
- Andningsteknik
- Aktiverande frågor
- Engagemang

Ge och ta kritik

Samtala om att ge kritik

Positiv ton, konstruktiv, tydlig (lätt att förstå), förtroendeingivande, kroppsspråkets inverkan (ögonen) på budskapet

Samtala om att ta emot kritik

Utvecklande, förtydligande motfrågor ”kan du förtydliga”, eftertanke ”jag vill fundera lite på det”.

Utmärkt hjälp till självkänedom är Kay Pollaks bok *Att växa genom möten* (SRI har några ex.)

Träff 16 och 17

.... x 45 min

Övning (Taget från SBK:s lärarhandledn.)

Denna övning genomförs efter förberedelsearbete hemma. Arbeta två och två.

Fördela/lotta följande ämnen vars faktainnehåll ingår i denna utbildning. Genomför två lektioner (ansvara för en lektion vardera). 2x45 min. **Tänk på att övriga deltagare ska lära sig ert ämne!**

Hunden och lagen

- Lagen om tillsyn över hund - Lokala ordningsstadgan - Jaktstadgan - Koppeltväng - Hundförbud
- Strikt ansvar - Gott omdöme - Djurskyddslagen
- Lag om ID-märkning - SBK:s dispans för träning/tävling med lös hund - Att resa utomlands med hund

SBK:s organisation (för SBK-klubb)

- Organisation - sektorer och kommittéer
- Lokala klubbens beslutande organ
- Förmåner som medlem - Stadgar - Rösträtt
- Påverkansmöjligheter
- Dressyrpolicy - Verksamhet i SBK
- Hundägarutbildningssektorns mål

Hundens skötsel

- Friskvård, daglig skötsel och motion - Kloklippning - Visitation - Hantering - Vaccinationer.
- Temperaturtagning - Kroppsdelar - Sjukdomssymptom - Ormbett, knott, förgiftningar mm - Första förband - Hund i bil sommar och vinter

Hundens historia

- Hundens ursprung - Historiska fynd om hund
- Hunden ansluter till människan - Hundjurets flockliv - Hunden i människans tjänst förr och nu
- Rasgrupper och särdrag för dessa

Utvärdera

- Inledningen/Presentationen
- Avhandlingen/Faktainnehållet
- Aktiviteten i gruppen (frågor mm)
- Sammanfattningen/avslutningen
- Röst och engagemang

Vad var bra?

Vad skulle kunna förbättras?

HUNDKUNSKAP

Nosarbete

Träff 18

.... x 45 min

Förberedelse enskilt

Läst igenom nosböckerna SPÅRHUNDEN, SÖKHUNDEN och RAPPORTHUNDEN avseende Presentation av förmågan och första övningarna.

Samtal inne

Vilken form av mental aktivering finns i ALLMÄNLYDNAD och dess arbetsplaner? Finns andra alternativ? Berätta för varandra!

Vilken policy har klubben när det gäller nosarbete? Vill man presentera/intressera deltagarna för bruksarbete?

Öva argumentation av:

- Varför är det viktigt för hunden att aktivera sitt luktsinnet?
- Kan relationen mellan förare och hund förbättras om hunden erbjuds näsarbete? Varför? Varför inte?

Övning ute

Genomför någon/några av följande näsövningar (med era egna hundar) som finns i arbetsplanerna. Låtsas att ni ska visa för nya kursdeltagare. Presentera, visa och sammanfatta:

* Grundövning av **leta föremål** (sid 97-99 i SÖKHUNDEN)

Samtala om att leta godis som mental aktivering. Jmfr med ”mata hön-sen” som avledning i besväriga situationer. Vilka negativa konsekvenser

kan organiserat godisletande ha för en blivande tävlingshund?

* Grundövning av **sök** efter person. i SÖKHUNDEN och i Utbildningspr.

* Grundövning av **spår** i SPÅRHUNDEN

Samtala om spår **utan startretning** (spontanspårning), **med liten** startretning och **med stor** startretning. När använder vi startretningar? Varför bör vi alltid först försöka med spontanspårning?

* **Rapport.** Genomför förövningarna med alla gruppens hundar. Para ihop er två och två.

Sammanfattning/Avslutning

Hur presenterar klubben bruksmomenten?

Informera er om tävlingsverksamhet i en SBK-klubb. Var finns regelböcker? Vilka tävlingar arrangerar vår klubb?

- Lydnadsprov
- Bruksprov
- IPO, BHP (Se SPÅRHUNDEN)
- Agility

Kursutbud

Samtala avslutningsvis hur en kursstruktur kan byggas upp.

Se Utbildningsprogrammet.

PROJEKTARBETE

Redovisning

Avslutning

Träff 19

45 min per deltagare

* För **SBK-klubb** gäller redovisning och dokumentation som står i den officiella arbetsplanen och lärarhandledningen.

* Vid **alternativt projektarbete** genom att hålla ”riktig” kurs två och två i klubben görs redovisningen/utvärderingen när dessa kurser är avklarade.

Om **hundklubb** valt ”SBK-projektarbete” kan det lämpligen redovisas så här (se även träff 11):

1. Redovisa den dokumenterade **analysen** av projekthunden.

2. Redovisa **relationsbeskrivning** av hund och hundägare.

3. Visa **projektplanen** och berätta om hur planeringen höll!

4. Visa **träningsdagboken** (examinatorn bör få den i förväg).

5. Berätta om hur **målet** nåddes och hur er **projektdeltagare** upplevde era träffar och träningen.

Bedömning - godkännande

För godkännande krävs enligt klubbens bestämmande t.ex.:

- Godkänd allmänlydnadskontroll
- Instruktören har redovisat 1-5 ovan och godkänts härför

- Projektdeltagaren har nått ökad kunskap för att kunna fortsätta sin träning. Hunden har utvecklats/förändrats i önskad riktning.

- 80 % närvaro vid utbildningen

Bevis

Från SRI för hundklubb. Beställ!

Utvärdering av denna utbildning

Vad skulle kunna göras bättre nästa gång? Tänk i positiv anda!

Avslutning

Enligt lust och tradition!

Att komma ihåg:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hundägarutbildning

Kurser med komplett kursmaterial

2010

GRUNDutbildning

i allmänlydnad för ALLA hund-ägare oavsett slutmål

6 - 10 träffar (cirka 20 - 30 tim)

Kurslitt: Bok **ALLMÄNLYDNAD** + DVD + Arbetsplan VALPkurs, Arbetsplan 1 eller Utb.program

Flexibelt kursprogram i 3 steg

FORTSÄTTNINGSKURSER

allmänlydnad/aktivering

8 träffar (cirka 24 tim)

Bok **ALLMÄNLYDNAD** + Apl 2 och AllAktiv

Fortsättningskurs BRUKS

Grunderna för bruks

8 träffar (cirka 24 tim)

Apl 4 appellklass spår

Apl 5 appellklass sök

Apl 6 appellklass rapport

Kurs Lydnadsklass I

Kurslitteratur: **TÄVLINGSLYDNAD + DVD** + Arbetsplan 3.

Mål: Kunskap om tävling samt inläring av ORD och moment i Lydnadsklass I

Medföljer boken

Appellklass

Spår Sök Rapport

Bok **BRUKSLYDNAD** Appell - elitklass

SPÅR

Kurs för tävling eller aktivering.

Litt.: **SPÅRHUNDEN**

Arbetsplan 4 resp. Arbetsbok AKL spår

DVDer för träningsgrupper

Tävlingslydnad 2
Lydnad III-Elit

Tävlingslydnad 3
Lägre-Elitklass
bruks

SÖK * Uppletande

Kurser för tävling eller aktivering
Litt.: **SÖKHUNDEN**,
DVD Uppletande av f.

Arbetsplanerna är utarbetade av **Inki Sjösten**
SRI Publication AB

RAPPORT

Kurs för tävling eller aktivering

Litteratur:
RAPPORTHUNDEN